

O historii Mírové pod Kozákovem a okolí

Po územní reorganizaci v roce 1961 se v úředních spisech, na mapách, na úředních razítkách, na místních tabulích, ale i v názvu pošty a tehdejšího místního národního výboru objevilo nové místní jméno: **MÍROVÁ POD KOZÁKOVEM**. Tento nový pěkný název se časem vžil i do povědomí a do řeči zdejších občanů.

Osobně jsem byl přítom, když se zde slučovaly čtyři bývalé samostatné katastrální obce: Bělá, Sekerkovy Loučky, Loktuše a Vesec. Účastnil jsem se jedné takové slučovací schůze, kde byli zástupci všech dosud samostatných obcí. Ta schůze se konala v restauraci u Kvapilů na Špici.

Padaly tady různé návrhy, jak by se měla nová velká sloučená obec jmenovat. Každá dosavadní obec prosazovala nějaký svůj návrh. Tak jsme tady pod Kozákovem mohli mít např. obec, která se mohla jmenovat: **Běloves** (**Bělá**, **Loučky**, **Loktuše**, **Vesec**), nebo **Mírovka** (ta prý už někde existuje) a dokonce **Mírov**, ale tam je přece věznice - tak to taky ne!

Nakonec převládl a nejvíce hlasů dostal název **Mírová pod Kozákovem**. Však se tehdy hodně mluvilo a usilovalo o nastolení trvalého míru na celém světě. Slovo „mír“ se objevovalo i jako úřední zakončení dopisů „Za trvalý mír!“, „Ať žije mír!“ nebo „Míru zdar!“ Také známý cyklistický silniční závod dostal pojmenování „Závod míru!“ Někdy to slovíčko bylo už skutečně zprofanované.

Ale přesto přese všechno žijí zdejší obyvatelé někdejších čtyř obcí již více jak 40 roků ve své společné sloučené obci a s jednou společnou obecní samosprávou (dříve místním národním výborem - MNV, dnes obecním úřadem - OÚ). Původní úřadovna MNV Mírová pod Kozákovem byla v místnostech bývalého hostince pana Škody, později pana Bobka, na samotě Mimoň při silnici zpod Kozákova do Turnova. Teprve později se úřadovna přestěhovala do místností bývalé obecní školy v Chutnovce (na Dolech).

Názvy dřívějších obcí a osad ovšem nevymizí z paměti občanů ani z veřejného používání.

Tyhle místní názvy jsou důležitým kusem historie a často pramenem k poznání vzniku a vývoje obcí. I dnešní ještě poměrně mladé místní jméno Mírová pod Kozákovem přešlo již do historie a do povědomí lidí.

O vzniku starých názvů obcí bohužel scházejí velmi často bližší záznamy a údaje. Pokud to dovoluje dnešní stav jazykového bádání, dovídáme se přece jen něco o vzniku původních názvů našich obcí a jejich osad.

Přesný vznik našich osad a obcí je z větší části neznám. V 10. až 11. století bylo Podkozákovsko už souvisle osídleno osadami s českým obyvatelstvem. V listinných záznamech se však setkáváme s jejich jmény většinou značně později.

Roku 1272 čteme první zmínku o Turnovu, r. 1318 o Klokočí a Rotštejně, 1320 o Vesci a Loktuši (původně Lochtusch), 1322 o Bělé, 1323 o Bukovině a o Dubecku, 1352 o Semilech, 1382 o Smrčí, 1391 o Loučkách Sekyrkových, 1403 o Chutnovce a Prackově, 1423 o Lestkově, 1454 o Besedicích, 1460 o obci Kozákovu, 1499 o Loučkách Zadních (jindy zvaných Lesní nebo Kostelní, později i Klokočské), roku 1514 se dovídáme o Hrachovicích, 1543 o Chlomku (dnes často píšeme Chloumek), r. 1603 je první zmínka o Rohlinách, 1686 o Stebni u Louček, 1790 o Kvítkovicích atd.

Staré názvy některých osad jsou odvozeny od přírodních útvarů: **Chlomek** nebo Chloumek znamená táhlé návrší.

Bělá

dostala svůj název od světlé barvy země. Většina ostatních osad a obcí toho jména (Bělá) se jmenuje po potocích a říčkách se stejným názvem.

Loučky Sekyrkovy

(nebo Sekerkovy) se jmenují po malých lukách (loučkách) a po majiteli dvorce Albertu Sekerkovi z roku 1391.

Loučky Kostelní

(Zadní, Lesní) jsou takto nazvány na odlišení právě od Louček Sekerkových.

Řada osad vděčí svému jménu od lesních porostů tehdejší doby anebo od význačných stromů. Zjišťujeme, že středověké lesní porosty měly značně jiné složení, nežli ty dnešní. Tak **Tisovka** se nazývá podle porostů tisových, u nás již prakticky vymizelých.

Klokoč

í od porostů klokočových keřů (klokoč zpeřený), známých tvrdým řezbářským dřevem a tvrdými

semeny podoby lesklých kaménků, z nichž se v minulosti mj. vyráběly také tzv. růžence (k modlení). Poslední známý keř v kraji je v osadě Loktuše na samotě Pod borovím.

Bukovina, Dubecko, Smrčí se jmenují zřejmě od někdejších místních porostů (buky, duby, smrky). Název **Turnov** vznikl podle některých odborníků z původního jména Trnov (od trní).

Jiné osady dostaly název od půdorysů: např. **Rohliny** pro rohaté výběžky v členitém terénu, **Lochtuše**

od starého názvu lochtuše (loktuše, loktuška, tj. plachta).

Vesec

znamenal malou ves.

Steben

znamenala ve staročeštině jizbu nebo mostek.

Rotštejn

rozumíme česky červený hrad (kámen). Byl nazván německy podle zvyklostí tehdejších zakladatelů a majitelů (Rothenstein).

Řada osad dostala jméno po svém zakladateli nebo usedlíkovi: sem patří např. **Mimoň, Kvítko vice**

(ty znamenají Kvítkův dvorec).

Kozákov

je Kozákův dvorec (kozák tehdy znamenalo pastýř koz).

Lestkov

je Lestkův dvorec od osobního jména Lestek (tj. staročesky Lstimír).

Prackov

znamená Prackův dvůr. Staré jméno Pracek znamená pracoun čili pracant, tj. ten, kdo rád pracuje.

Hrachovice

jsou odvozeny od majitele Hrácha. Můžeme si připomenout, že v Hrachovicích stávala původní rotštejnská rychta.

Záholic

dostaly své jméno po usedlém tam Hůlovi či Hólovi.

Jiné obce nebo osady mají sice své názvy jazykově objasněné, ale bližší okolnosti vzniku zůstávají stále nejasné. **Chutnovka** vznikla od vlastnosti chutný, tj. ve staročeštině příjemný, přívětivý. **Besedice** od slova beseda, tj. rozprava. **Semily** znamenalo osadu semilů, ve staročeštině lidí, kteří jsou milí, kteří se líbí.

Jak bylo již řečeno, pojmenování některých obcí, osad i samot zatím nemáme dobře objasněna, ale i tak svědčí názvosloví našich předků o vtipu, postřehu i smyslu pro jazykovou kázeň.

Vzpomeňme namátkou místních jmen: **Rozumov, Radostná, Vzduchánek, Pustina, Tunčov, Havírna, Peklo, Tatobity** atd.

Bylo by jistě záslužnou prací našich kronikářů, aby doplňovali podle možnosti soupis názvů různých částí osad, potoků, samot, lesů, polí atd. Případně by se mohli pokusit zjistit něco o jejich vzniku. Mnozí z nich už ke chvále věci činí. Také kronikáři v Mírové pod Kozákovem jsou dobrým příkladem. Dobře vedené záznamy, ukládání fotografií a dokumentů, filmové, magnetofonové záznamy a video nahrávky zachycují rušný rozvoj našich obcí v současné době pro paměť příštím generacím.